

Håbo kommun
Centrumleden 1
746 80 BÅLSTA

2010-03-09
1 (11)
Dnr: 43-2009:3753

Västerängsskolan
Rektor Hans Wiktorsson

Beslut

efter tillsyn av Västerängsskolan
i Håbo kommun

2010-03-09

Rektorn vid Västerängsskolan

Idrottsvägen 5

746 80 Bålsta

Tillsyn i Västerängsskolan

Förskoleklass och grundskola årskurs 1–9 med s.k. förberedelseklass och språkklass.

Helhetsbedömning och beslut

Västerängsskolan har en väl fungerande verksamhet med en tydlig pedagogisk ledning. Kunskapsresultaten på skolan är dock inte tillräckligt bra, men rektorn arbetar aktivt med att förbättra dessa. Tillsammans med de biträdande rektorerna, följer han upp och utvärderar skolans resultat och undervisning genom bl.a. medarbetarsamtal och kontinuerliga klassrumsbesök. Uppföljning görs även med hjälp av s.k. bokslut, som är en sammanställning som görs av lärarna i slutet av varje termin för varje elev i samtliga ämnen. Kvalitetsarbetet är bra och det finns tydligt fokus på skolans uppdrag. Enligt samtliga intervjuade är stämningen på skolan mycket god och kränkande behandling sällan förekommande. Lärarnas undervisning uppges vara stimulerande och anpassad efter elevernas behov och särskilt stöd ges till de elever som är i behov av detta. Skolan har ett väl utvecklat stödcentrum med specialpedagogisk hjälp och avancerade tekniska hjälpmedel.

Andel behöriga till nationella program på gymnasieskolan är ca 92 procent. Det är dock drygt 30 procent av eleverna som går ut grundskolan utan att ha nått minst betyget godkänt i alla ämnen. Meritvärdet är lägre än snittet i riket och i vissa ämnen är differenser stora mellan de nationella ämnesproven och betygsutfallen. Skolan har uppmärksammat dessa siffror och för aktiva diskussioner om de bakomliggande orsakerna till detta. Det är viktigt att dessa diskussioner fortsätter och att skolan analyserar elevernas resultat utifrån de nationella styrdokumenterna i alla årskurser och alla ämnen för att identifiera var utvecklingsinsatser bör sättas in. En sådan uppföljning och utvärdering kan säkerligen lägga grunden för åtgärder så att flera elever når målen i alla ämnen. Ett område som skolan bör analysera i detta sammanhang är möjligheten att utveckla samverkan mellan de olika arbetslagen för att förbättra skolans lärandemiljö och ge eleverna möjlighet att se sammanhang.

Skolan kan också behöva diskutera huruvida de låga resultaten beror på att rektorns och lärarnas förväntningar på elevernas förmåga är för låga, något som skolan själva har uppmärksammat i sin kvalitetsredovisning.

Kvalitetsredovisningen behöver utvecklas så att den tillfullo uppfyller de krav som förordningen ställer. Skolan måste också se över så att all verksamhet som bedrivs är avgiftsfri för eleverna. Slutligen behöver skolan utveckla de individuella utvecklingsplanerna, åtgärdsprogrammen och de skriftliga bedömningarna.

Skolinspektionen har i tillsynen av Västerängsskolan identifierat följande brister som måste åtgärdas

- Andelen elever som når målen i alla ämnen är inte tillräckligt hög.
- I de individuella utvecklingsplanerna framgår inte hur eleverna ligger till kunskapsmässigt i förhållande till de nationella kursplanernas mål samt inte heller vilka skolans insatser ska vara för att eleven ska nå målen.
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav.
- Lärarna samverkar inte i tillräckligt stor utsträckning mellan de olika arbetslagen.
- Skolans plan mot kränkande behandling svarar inte fullt ut mot gällande författningskrav.
- De skriftliga bedömningarna för eleverna som inte når målen i årskurs 9 följer inte de krav som ställs i grundskoleförordningen.
- Åtgärdsprogrammen följer inte grundskoleförordningens krav.
- Skolan belastar elever och föräldrar med kostnader som strider mot skollagen.
- Rektorns beslutsfattande vid placering i särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång följer inte grundskoleförordningens krav.

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Rektor och Håbo kommun har ansvar för att åtgärder vidtas. Skolinspektionen kommer att följa upp detta beslut. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen sex månader från den dag Skolinspektionens beslut avseende Håbo kommun meddelas.

I ärendets slutliga handläggning har även undervisningsråden Mats Peterson och Stig Westlund deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi

Enhetschef

Ellionor Triay Strömvall

Utreddare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Västerängsskolan

Bilaga 1

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Håbo kommun under våren 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Västerängsskolan den 9-10 februari 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för skolväsendet i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast sex månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Västerängsskolan, dels den information som samlats in under besöket. På Västerängsskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Västerängsskolan

Västerängsskolan	Antal elever
Förskoleklass	46
Grundskola	392

Källa: Skolans uppgifter februari 2010

Västerängsskolan ligger centralt i Bålsta och på skolan finns ca 400 elever. Skolan består av förskoleklass och årskurs 1-9 med s.k. förberedelseklass för nyanlända elever och språkklasser för elever med tal- och språksvårigheter. Språkklassgrupperna har elever från förskoleklass till och med årskurs 9.

Skolan består av fyra arbetslag som är indelade på följande sätt: förskoleklass- årskurs 1, årskurs 2- 5, årskurs 6-9 samt språkklasserna. Varje arbetslag leds av en s.k. arbetslagsledare.

Skolan har en rektor, som även har ansvar för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg knutna till skolan. Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorgen och förskoleverksamheten beskrivs dock i separata rapporter. På skolan finns två biträdande rektorer, varav en ansvarar för förskoleklassen och den andra ansvarar för grundskolan. Till skolans ledningsgrupp räknas rektorn, de biträdande rektorerna och arbetslagsledarna.

Bilaga 2**Tillsynsprotokoll med bedömningar för Västerängsskolan**

Tillsynen har visat att åtgärder krävs inom de områden som är markerade. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bristområde: Kunskaper

Omkring 30 procent av eleverna går ut grundskolan utan att ha nått minst betyget godkänt i alla ämnen. Skolinspektionen bedömer att kunskapsresultaten behöver förbättras på Västerängsskolan.

På Västerängsskolan var andelen elever som nådde målen i alla ämnen år 2009 knappt 70 procent. I detta resultat inräknas även elever i s.k. förberedelse- och språkklasserna. Resultatet har försämrats sedan år 2008. Andelen elever som var behöriga till nationellt program på gymnasieskolan var ca 91 procent, vilket är ett något bättre resultat än tidigare år. Det genomsnittliga meritvärdet år 2009 är ca 197 vilket är en förbättring gentemot år 2008, men det ligger under snittet för riket. Vid tillsynen framkom att skolan har uppmärksammat dessa siffror och arbetar aktivt med att ge alla elever i behov av särskilt stöd, stöd i de ämnen de riskerar att inte nå målen i. Trots detta behöver resultaten förbättras eftersom en så pass stor andel som ca 30 procent inte når målen i alla ämnen.

När det gäller de nationella ämnesproven i årskurs 5 visar rektorsområdets egen statistik från år 2009 att 94,6 procent av eleverna nådde målen i matematik, 96,5 procent i svenska och 95,9 procent i engelska. Vad gäller de nationella ämnesproven i årskurs 9 visar statistik från år 2009 att 88,9 procent av eleverna nådde målen i matematik, 91,1 procent i svenska och 91,1 procent i engelska. Vid en jämförelse mellan nationella prov och slutbetygen i årskurs 9 framkommer att 23,1 procent har fått ett högre slutbetyg jämfört med provbetyget i svenska, i matematik är denna siffra 26,2 och i engelska 14,3. Dessa skillnader behöver skolan analysera närmare, främst vad gäller de stora skillnaderna i svenska och matematik.

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan.

Kursplanerna

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Skolinspektionen bedömer att elevernas individuella utvecklingsplaner behöver utvecklas så att omdömen finns i alla ämnen samt att skolans insatser tydligare framgår med utgångspunkt i de nationella kursplanernas mål.

De planer som Skolinspektionen har tagit del av saknar omdömen i alla ämnen då ett gemensamt omdöme för alla samhälls- och naturorienterande ämnen upprättas även för elever i högre årskurser. Det framgår inte heller hur eleverna ligger till i sin kunskapsutveckling i relation till de nationella målen eller tydligt vilka insatser skolan ska göra utifrån de nationella kursplanerna för att eleven ska ha framgång i skolarbetet.

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder för att utveckla kvalitetsredovisningen så att den till fullo uppfyller de krav som förordningen ställer.

Skolinspektionen har tagit del av skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2008-2009. I kvalitetsredovisningen saknas en redovisning, med åtföljande analys och förslag på åtgärder, av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella kursplanemålen i årskurs 5 och 9 på en skolövergripande nivå. Det saknas även en uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen/planen mot kränkande behandling.

3 och 3a §§ Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Fokus på lärande

Skolinspektionen bedömer att skolan måste utveckla samverkan mellan de olika arbetslagen för att främja en god lärandemiljö i överensstämmelse med läroplanen.

Vid tillsynen framkom att samarbetet mellan arbetslagen i de tidigare och senare årskurserna behöver utvecklas. Trots samarbete i form av bl.a. ledningsgruppsmöten och ämneskonferenser där lagledare från samtliga arbetslag finns representerade synes kunskapen om verksamheterna utanför det egna arbetslaget vara begränsad. Det framkom att den "brygga" som är tänkt att finnas mellan arbetslagen behöver stärkas. Intresset att få veta mer om varandras verksamheter synes dock finnas hos respektive arbetslag och det är viktigt att skolan beaktar detta för att ge eleverna än större möjligheter att nå målen.

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att skolans plan mot kränkande behandling/likabehandlingsplan fullt ut svarar mot gällande författningskrav.

Tillsynen visar att skolan bedriver ett aktivt värdegrundsarbete. Skolan har en plan mot kränkande behandling benämnd Västerängsområdets Likabehandlingsplan, vilket även fungerar som en plan mot kränkande behandling. Planen är gemensam för hela rektorsområdet och innehåller således inte någon aktuell kartläggning av förhållandena i respektive verksamhet.

14 a kap. 8 § skollagen

3 kap. 16 § diskrimineringslagen

Huvudområde: Enskilds elev rätt**Bristområde: Bedömning och betyg**

Skolinspektionen bedömer att de skriftliga bedömningarna behöver överensstämma med kraven i grundskoleförordningen.

Av de skriftliga bedömningar Skolinspektionen tagit del av framgår inte elevens kunskapsutveckling. Vidare framkommer att de skriftliga bedömningarna benämns som skriftliga omdömen.

7 kap. 9 § grundskoleförordningen**Huvudområde: Enskilds elev rätt****Bristområde: Särskilt stöd**

Skolinspektionen bedömer att åtgärdsprogrammen behöver utvecklas så att de överensstämmer med kraven i grundskoleförordningen.

Skolinspektionen har tagit del av flera åtgärdsprogram på skolan och av dessa framgår vilka behov eleven har. Det varierar dock hur pass väl programmen beskriver hur behoven ska tillgodoses. De åtgärder som föreslås är ofta inte tillräckligt konkreta samt relaterar i begränsad utsträckning till läroplanens och kursplanernas mål. Dessutom framgår inte alltid hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

5 kap. 1 § grundskoleförordningen**Huvudområde: Enskilds elev rätt****Bristområde: Avgifter**

Skolinspektionen bedömer att skolan måste vidta åtgärder så att utbildningen uppfyller skollagens krav vad gäller avgiftsfrihet.

Tillsynen visar att skolan belastar eleverna eller deras vårdnadshavare med kostnader för att genomföra olika aktiviteter som är en del av utbildningen. Skolan har en s.k. allaktivitetsdag med skidåkning som valfritt alternativ och för detta får eleverna betala ca 295 – 500 kr. Enligt Skolinspektionens bedömning kan inte denna summa anses vara en obetydlig kostnad i skollagens mening. Att det är fråga om en valfri aktivitet föranleder inte någon annan bedömning eftersom all utbildning ska vara avgiftsfri.

4 kap. 4 § skollagen

Huvudområde: Enskilds elev rätt**Bristområde: Rektors beslutsfattande**

Skolinspektionen bedömer att de elever i den s.k. förberedelseklassen som undervisas där efter kartläggningsfasen ska betraktas vara mottagna i en särskild undervisningsgrupp. Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp och om anpassad studiegång behöver fattas för dessa elever i enlighet med grundskoleförordningen.

På skolan finns en s.k. förberedelseklass. Vissa elever får sin undervisning i förberedelseklassen som en form av särskilt stöd även efter det att kartläggningsfasen är avslutad, för att kunna tillgodogöra sig undervisningen i sin "hemklass". På skolan fattas dock inga beslut om placering i särskild undervisningsgrupp, trots att beslutsrätten är delegerad till rektorn. Vidare fattas inga beslut om anpassad studiegång för eleverna, vilka också är delegerade till rektorn, trots att de i förberedelseklassen i många fall endast läser ett eller ett fåtal ämnen.

5 kap. 5 och 10 §§ grundskoleförordningen